

ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

МАТЕРІАЛИ ЗВІТНО-НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
СТУДЕНТІВ ФАКУЛЬТЕТУ МИСТЕЦТВ

Випуск 9

*Міністерство освіти і науки України
Національний педагогічний університет
імені М. П. Драгоманова
Факультет мистецтв імені Анатолія Авдієвського*

Проблеми сучасної мистецької освіти

Випуск 9

***Київ
Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова
2017***

УДК 373.67:78
ББК 85
П 78

Рекомендовано Вченою радою
Факультету мистецтв НПУ імені М. П. Драгоманова
(протокол № 4 від 23 листопада 2016 року)

Редакційна рада:

- Федоришин В. І.** – доктор педагогічних наук, професор,
декан факультету мистецтв НПУ
ім. М. П. Драгоманова
- Щолокова О. П.** – доктор педагогічних наук, професор,
головний редактор
- Козир А.В.** – доктор педагогічних наук, професор
- Горбенко С. С.** – доктор педагогічних наук, професор,
заслужений працівник культури України
- Гуральник Н. П.** – доктор педагогічних наук, професор
- Завадська Т. М.** – кандидат педагогічних наук, професор
- Гризоглазова Т. І.** – кандидат педагогічних наук, професор,
науковий редактор
- Хоружа О. В.** – кандидат педагогічних наук, доцент
- Козинко Л. Л.** – кандидат мистецтвознавства, доцент

Проблеми сучасної мистецької освіти. – К.: Видавництво НПУ
імені М.П. Драгоманова, 2017. – 253 с.

© Колектив авторів, 2017
© Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2017

ЗМІСТ

Алексєнко О. ОСНОВНІ ПРОЦЕСИ МУЗИЧНОЇ ПАМ'ЯТІ ОСОБИСТОСТІ.....	8-13
Біздюра І. РОЛЬ ПРОВІДНИХ БАЛЕТНИХ ШКІЛ ТА НЕОБХІДНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ЇХ ДОСВІДУ У ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ-ХОРЕОГРАФІВ	14-19
Винокурова О. ВПЛИВ МУЗИКОТЕРАПІЇ НА ДІТЕЙ З ПОРУШЕННЯМИ АУТИСТИЧНОГО СПЕКТРУ.....	19-24
Вихристенко О. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МУЗИЧНИХ ІНТЕРЕСІВ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	25-33
Войтун А. КРИТЕРІЇ ТА ПОКАЗНИКИ РІВНІВ РОЗВИТКУ МУЗИЧНИХ УЯВЛЕНЬ СТУДЕНТІВ-ПІАНІСТІВ У ПРОЦЕСІ ВИКОНАВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	33-38
Гайович В. ДО ПИТАННЯ РОЗВИТКУ СПІВАЦЬКОГО ГОЛОСУ СТУДЕНТА В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ АКАДЕМІЧНОМУ СПІВУ.....	38-48
Германюк О. СУТНІСТЬ ТА ЗМІСТ ПОНЯТТЯ «ТВОРЧА САМОСТІЙНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ».....	48-54
Є Жань ПЕДАГОГІЧНІ ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬО- ОБРАЗНОЇ ПАМ'ЯТІ УЧНІВ-ПІДЛІТКІВ У ПРОЦЕСІ ФОРТЕПІАННОГО НАВЧАННЯ.....	54-58
Ієвлєва А. ЗМІСТ МУЗИЧНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА ЗАНЯТТЯХ З ХОРЕОГРАФІЇ.....	58-63

Керницька В. ФОРМУВАННЯ МУЗИЧНОГО СМАКУ ПІДЛІТКІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ВОКАЛЬНИХ КЛАСИЧНИХ ТВОРІВ.	63-67
Корінець А. ЗБЕРЕЖЕННЯ ХОРЕОГРАФІЧНОЇ КУЛЬТУРИ ЗАКАРПАТТЯ У НАЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ МИСТЕЦЬКИХ ЗАКЛАДІВ РІЗНОГО РІВНЯ АКРЕДИТАЦІЇ.	68-75
Куц Д. ФОРМУВАННЯ МУЗИЧНОГО СПРИЙНЯТТЯ У СТАРШОКЛАСНИКІВ-ПІАНІСТІВ ШКІЛ МИСТЕЦТВ ЯК ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА.	75-82
Ланге Н.-М. РОЛЬ ВИКЛАДАЧА У ПОДОЛАННІ СТРАХУ ПЕРЕД СЦЕНІЧНИМИ ВИСТУПАМИ У МАЙБУТНІХ АРТИСТІВ БАЛЕТУ.	82-88
Лі Цзінъизи ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ЕФЕКТИВНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА УПРАВЛІННЯ КОЛЕКТИВНОЮ ХОРЕОГРАФІЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.	89-94
Лу Жомен САМОСТІЙНА РОБОТА УЧНІВ ЯК ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА.	94-102
Лужецька К. ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ВОКАЛОТЕРАПІЇ В РОБОТІ З МОЛОДШИМИ ШКОЛЯРАМИ НА УРОКАХ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТА.	103-107
Лясковський Д. ЗМІСТ ІНТЕРЕСУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ТАНЦЮ.	107-113
Мазуренко М. РОЗВИТОК ХУДОЖНЬО-ОБРАЗНОГО МИСЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ НАРОДНОЇ ХОРЕОГРАФІЇ.	113-119

Новик Т. В. В. ПУХАЛЬСЬКИЙ – ВИДАТНИЙ ПРЕДСТАВНИК ВІТЧИЗНЯНОЇ ФОРТЕПІАННОЇ ПЕДАГОГІКИ.	119-123
Новіков В. КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИКИ.	123-132
Панченко М. РОЗВИТОК ЕМОЦІЙНОЇ СТІЙКОСТІ ПІДЛІТКІВ НА ЗАНЯТТЯХ КЛАСИЧНОГО ТАНЦЮ.	132-139
Пилипчук А. РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ МУЗИЧНО-ХОРЕОГРАФІЧНОЇ ГРИ.	139-145
Писаренко М. ЗАНЯТТЯ В ХУДОЖНЬО-ТВОРЧИХ КОЛЕКТИВАХ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.	145-151
Пономаренко О. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ ШКІЛ МИСТЕЦТВ ДО ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.	151-156
Пушкіна Л. ВИКОРИСТАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА.	156-165
Сачук А. КРИМСЬКО-ТАТАРСЬКИЙ ТАНЕЦЬ: ІСТОРІЯ ТА СЬОГОДЕННЯ.	165-171
Снежик А. ТВОРЧИСТЬ ХОРЕОГРАФА ЯК УНІВЕРСАЛЬНА ХУДОЖНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ.	171-179
Соколова К. ФОРМУВАННЯ МИСТЕЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ-ХОРЕОГРАФІВ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА.	179-183

Стасюк О.
АКТИВІЗАЦІЯ ХУДОЖНЬОГО СПРИЙНЯТТЯ
ПІДЛІТКІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ
КЛАСИЧНОГО ТАНЦЮ В ДШМ. 183-188

Цзен Цзяньмін
СПЕЦИФІКА ФОРМУВАННЯ СПІВАЦЬКИХ НАВИЧОК
ПІДЛІТКІВ У ПОЗАКЛАСНІЙ РОБОТІ. 188-195

Цю Цзюньхау
РОЗВИТОК ІНТЕРЕСУ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОЇ
МУЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ У КИТАЙСЬКИХ ПІДЛІТКІВ
ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА. 196-199

Чень Веньфен
ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ ДО ВИКОНАВСЬКОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ПРОЦЕСІ
НАВЧАННЯ ГРИ НА ФОРТЕПІАНО. 199-205

Чернецька А.
ФОРМУВАННЯ СЦЕНІЧНОЇ КУЛЬТУРИ
МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ-ХОРЕОГРАФІВ
ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА. 205-209

Чжан Юйе
КОМПОНЕНТНА СТРУКТУРА ГОТОВНОСТІ
СТУДЕНТІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА З КНР
ДО КЕРУВАННЯ ХОРОВИМИ КОЛЕКТИВАМИ. 209-215

Чжоу Сінь Юй
ЗМІСТ ТА СТРУКТУРА ЕСТЕТИЧНОГО ДОСВІДУ
МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИКИ. 215-219

Шинкарюк І.
СІЛЬВІ ГІЛЛЕМ - ВИДАТНА ФРАНЦУЗЬКА ТАНЦІВНИЦЯ. . 220-225

Штиль В.
ХОРОВЕ ВИКОНАВСТВО ЯК СПОНУКАЛЬНИЙ ВИД
ХУДОЖНЬО-ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ. 225-232

Яковенко Л.
ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ НІМЕЦЬКОЇ
ВОКАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ШКОЛИ. 232-243

Ян Чень
ТВОРЧА АКТИВНІСТЬ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ
ЯК ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА. 243-249

2. Князьков А.А. Техника вещания и постановка голоса / Князьков А.А. – Моск. гос. пед. ин-т им. В.И.Ленина. – М.: Прометей, 1990. – Вып. 2. – 68 с.
3. Козлятинова И.П. Разговорный голос и его обучение: учеб. пособие. Для курса «Сценическая речь» для театр. вузов / И.П. Козлятинова, Е.М. Черелли; гос. институт театрального искусства им. А.В. Луначарского, – М.; ГИТИС, 1985. – 23с.
4. Можайкіна Н.С. Методика викладання вокалу // Навчальний посібник – Н.С. Можайкіна, Київ. □ 2016. – 216с.
5. Морозов В.П. «Вокальный слух и голос» / В.П. Морозов, – Ленинград; Москва; Музыка, 1965. – 88 с.
6. Пекерская Е.М. «Вокальный букварь» / Е.М. Пекерская, – Москва, Музыка, 1996. □ 120 с.
7. Перетяга Л.Е. Аналіз розвитку наукової думки і методик по постановці голосу // Л.Е. Перетяга // Педагогіка формування творчої особистості у вищих і загальноосвітніх школах. – Випуск 29 (82). – К., 2013. – С. 315 – 321.
8. «Постановка голосу» // «Інтернет проект «Технічна і гуманітарна література» (http://www.telenir.net/psihologija/vokalnyi_bukvar/p9.php) – 9с.
9. Пустинникова Г.Н. Практический учебник по изучению разговорного и певческого голоса / Г.Н. Пустинникова, – М.; Альянс, 2009. – 128с.
10. Савостьянов А.И. 300 упражнений учителю для работы над дыханием, голосом, дикцией и орфоэпией / А.И.Савостьянов.-М.: Педагогическое общество России, 2005.-32 с.

СУТНІСТЬ ТА ЗМІСТ ПОНЯТТЯ «ТВОРЧА САМОСТІЙНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ»

Германюк О., Холоденко В.

Духовні й економічні зрушення, що відбуваються в Україні,

зумовлюють реформування освіти, яка має сприяти утвердженню людини як найвищої соціальної цінності, розкриттю її здібностей, задоволенню різноманітних освітніх потреб. Сучасне життя ставить перед школою нові завдання: виховання творчої особистості, здатної, на відміну від людини-виконавця, самостійно мислити, народжувати оригінальні ідеї, приймати нестандартні рішення.

Творча самостійність особистості є предметом дослідження вчених у різних галузях науки. У працях таких філософів як І.Бичко, І.Горак, М.Горлач, І.Надольний, Б.Новиков, В.Овчинников, Я.Пономарьов, В.Табачковський, О.Шумілін та ін. визначено природу творчості, типи і види творчої діяльності як форми пізнання навколишнього світу, передумови творчої самореалізації особистості.

Психологічні передумови розвитку творчої самостійності як елемента структури творчої особистості містяться в роботах Л.Виготського, Г.Костюка, О.Матюшкіна, М.Алексєєва, Б.Сроди, Дж.Гілфорда, Е.Торренса, Д.Боговляєнської, М.Булки, Ю.Гільбуха, А.Горальського, О.Кульчицької, С.Лазарєвського та ін.

На розвитку творчих здібностей суб'єктів самостійної пізнавальної діяльності акцентується увага в педагогічних дослідженнях К.Ушинського, В.Сухомлинського, Л.Занкова, В.Давидова, В.Лозової, Б.Коротяєва, М.Махмутова, М.Скаткіна, В.Онищука, І.Волощука, Н.Бухлової.

Метою нашої статті є спроба конкретизувати сутність та зміст поняття творчої самостійності через вивчення таких понять як «творчість», «творча діяльність», «самостійність», «пізнавальна самостійність».

Категорія творчості досліджується в психолого-педагогічних працях Я.Пономарьова, Є.Торранса, Л. Терстона. Автори розглядають цю категорію як діяльність, що породжує щось якісно нове, те, чого ніколи раніше не було. Аналізуючи сутність творчості, О.Ковальов, Н.Лейтес, Я.Пономарьов та ін. визначають її як вищу форму активності людини у її самостійній діяльності [8; 4].

Характеризуючи природу творчості психолог Я.Пономарьов [8], розуміє її в широкому і вузькому сенсі. Так, широкий сенс іменується «прямим», вузький – «загальноприйнятим». В широкому смислі творчість розглядається як механізм розвитку, як взаємодія, що веде до розвитку; творчість людини – одна з конкретних форм вияву цього механізму. Інакше кажучи, творчість – в прямому сенсі є створення нового, але, очевидно, що це визначення творчості лише за її виявами.

Психологія творчості досліджує процес, тобто психологічний «механізм» протікання акту творчості. Тому творчість вивчається і як психологічний процес творення нового, і як сукупність властивостей особистості, які забезпечують її включеність в цей процес. Вчені відзначають, що будь-який процес творчості в кінцевому підсумку є процесом певної діяльності.

Л.Виготський стверджує, що творчою може називатись така діяльність людини, «результатом якої є не відтворення раніше набутих у її досвіді вражень і дій, створення нових образів або дій ...» [3, С.5].

На наш погляд, справедливою є думка вченого С.Рубінштейна: творчість – діяльність, яка «створює щось нове, оригінальне, що до того ж входить не тільки в історію розвитку самого творця, а й в історію розвитку науки, мистецтва і т.д.» [9].

Г.Нойнер вважає, що творчість починається зазвичай з того, що усвідомлюється протиріччя між завданням і ще не знайденим способом його розв'язання, між суспільною або індивідуальною його значимістю і ще не існуючими можливостями реалізації. Воно виявляється в тому, що вибираються невідомі досі рішення або більш ефективні порівняно зі звичайними [6].

Виокремлюючи ознаки творчого акту, практично всі дослідники творчості й самі творці підкреслювали його спонтанність, неусвідомлюваність, неконтрольованість волею і розумом. Свідомість (свідомий суб'єкт) є пасивною, такою, що лише сприймає творчий продукт.

Неусвідомлюване (несвідомий творчий суб'єкт) активно породжує творчий продукт і представляє його свідомості. Очевидно, що при здійсненні раціонально і свідомо керованої діяльності, яка завжди доцільна, реалізується інше відношення: активність свідомості і рецептивна роль несвідомого, яке «обслуговує» свідомість, надаючи йому інформацію. Таким чином, головна особливість творчості пов'язана зі специфікою протікання процесу в цілісній психіці як системі, що породжує активність індивіда [10].

Дослідники творчої діяльності розрізняють три її рівні: стимульно-продуктивний рівень, евристичний рівень (завдяки йому знаходять і узагальнюють закономірності однотипних явищ) і, найбільш складний і розвинений, креативний рівень (завдяки йому робляться не тільки більш глибокі узагальнення, синтезуються загальні закономірності, а й починає виявлятися авторська проблемна рефлексія, створюються принципово нові рішення).

На думку М.Котляревської, яку поділяємо і ми, творчість має бути невід'ємною частиною дитячого виховання і обов'язковою умовою будь-якого шкільного уроку, бо творчість в дитячому віці – це не споживацька продукція, а самовираження, що виявляється в процесі самостійної діяльності. Відповідно, умовою дитячої творчості є самостійність, яка завжди означає довіру до учня. «Нехай у його творчості будуть його, а не наші уявлення, нехай буде його настрій, а не почуття інших поколінь, втиснуті до обов'язкового ремесла. І не треба забувати: те, що нам, вчителям, здається примітивним, – для дитини може мати особливий, зовсім не тривіальний сенс» [5].

Поняття самостійності досліджується філософами, психологами й педагогами через вивчення внутрішнього світу особистості, аналіз різноманітних факторів, що впливають на її розвиток, обґрунтовується необхідність формування самостійної особистості перманентно стабільними глибокими перетвореннями життя суспільства, яке у ході своєї еволюції все більше орієнтується на самостійність, автономію, внутрішню свободу

індивідів.

Самостійність є найбільш суттєвою ознакою людини і як особистості, і як суб'єкта діяльності. Л.Анциферова підкреслює, що людина як особистість «завжди власноруч самостійно прокладає свій унікальний індивідуальний шлях» [1, С.42]. Такої ж думки дотримується Е.Ільєнков, який вважає, що особистість «вміє самостійно визначати шлях свого життя, своє місце в ньому, свою справу, цікаве й важливе для всіх, у тому числі, й для нього самого» [4, С.237].

Бути самостійним означає стояти самому, робити будь-що без сторонньої допомоги, без зовнішнього стимулювання, за своїм наміром. У цьому контексті самостійність може бути інтерпретована і як якість особистості, і як здатність, і як показник активності людини, і як критерій її зрілості у тій чи іншій галузі соціальної практики. У залежності від галузі і рівня виявлення самостійності судять про ступінь відповідної зрілості людини: соціальної, політичної, моральної, розумової, професійної та ін.

Маємо відзначити, що у сучасній дидактиці під самостійністю як важливою особистісною якістю розуміється система навичок свідомої самоорганізації.

Поняття пізнавальної самостійності дослідниками інтерпретується по-різному: як якість особистості, що виражається у здатності того, хто навчається, самому організувати свою пізнавальну діяльність і здійснювати її для вирішення нової пізнавальної проблеми (І.Лернер), а також, як потреба і вміння учнів оволодівати знаннями і способами діяльності; готовність вирішувати пізнавальні завдання без безпосередньої сторонньої допомоги; визначати цілі діяльності і своєчасно їх корегувати (Г.Кулагіна).

Вивчення сучасних наукових досліджень дозволяє здійснити узагальнення і стверджувати, що пізнавальна самостійність розглядається вченими як прагнення і вміння без сторонньої допомоги здобувати знання.

Творчість і самостійність взаємодоповнюють і взаємовизначають одне

одного, сприяючи формуванню по-справжньому культурної, ініціативної, суспільно корисної особистості – особистості творчо самостійної.

Л.Круглова визначає поняття творчої самостійності як інтегральну якість особистості, що складається з інтелектуального, мотиваційного й волевого компонентів та виявляється в особистісно-орієнтованій, соціально перетворювальній діяльності. О.Асмоловим та О.Петровським творча самостійність розуміється як особлива якість особистості, що набувається людиною у соціокультурному середовищі у процесі сумісної діяльності [2, С.57; 7, С.16].

Отже, маємо зробити наступні висновки. Творча самостійність розглядається науковцями як складна багатовимірна система, що реалізується за допомогою механізмів самопізнання, самоорганізації та самоосвіти. Характерними ознаками творчої самостійності є потреба у творчій самореалізації, прагнення до самоосвіти, до індивідуальних досягнень, наявність пізнавальних та творчих здібностей, певних особливостей емоційно-вольової сфери. На наш погляд, творчу самостійність можна трактувати як стійку і в той же час динамічну інтегративну якість особистості, яка забезпечує здатність продовжувати пізнавальну діяльність за межами заданої ситуації.

Література:

1. Анциферова Л.И. Психология формирования и развития личности // Человек в системе наук. – М.: Наука, 1989. – С.426-434
2. Асмолов А.Г. Культурно-историческая психология и конструирование миров. – М.-Воронеж, 1996. – 768с.
3. Выготский Л.С. Воображение и творчество в детском возрасте. – СПб.: Союз, 1997. – 96с.
4. Ильенков Э. Что же такое личность? С чего начинается личность? – М., 1979. – 320с.
5. Котляревская М.А. Приобщение к творчеству / М.А.Котляревская,

Л.Л.Штуден. – Новосибирск, 1987. – 125с.

6. Нойнер Г. Резерв успеха. Творчество / Г.Нойнер, В.Калвейт, Х.Клейн. – М.: «Педагогика» 1989. – 120с.

7. Петровский А.В. Способности и труд. – М.: Знание, 1966. – 80с.

8. Пономарёв Я.А. Психология творчества и педагогика / Я.А.Пономарёв. – М., «Педагогика», 1976. – 250с.

9. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии / С.Л.Рубинштейн. – М., 1940. – 340с.

10. Теплов Б.М. Избранные труды / Б.М.Теплов. – М., 1985. – Т. 1. – 329с.

ПЕДАГОГІЧНІ ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬО-ОБРАЗНОЇ ПАМ'ЯТІ УЧНІВ-ПІДЛІТКІВ У ПРОЦЕСІ ФОРТЕП'ЯНОГО НАВЧАННЯ

Є Жань, Паньків Л.

Серед важливих проблем фортеп'яного навчання учнів особливе місце займає формування художньо-образної пам'яті, адже вивчення та виконання музичних творів неодмінно пов'язано із процесами відчуття та сприймання, збереження, закріплення та відтворення художньої інформації, що акумулюються в художніх образах.

Світ художніх образів музичного мистецтва великий і різноманітний. Здатність учня до осягнення їх змісту, музично-виражальних засобів їх створення у виконавському процесі формується на базі художньо-образного досвіду і розвиненої художньо-образної уяви. Результати чуттєвого і раціонального пізнання художніх образів стають власним художнім досвідом учня саме завдяки пам'яті. Це дивовижна здатність людини фіксувати факти взаємодії із художнім світом мистецтва, зберігати результат цієї взаємодії у формі досвіду і використовувати його у діяльності, зокрема музично-виконавській.

У музично-педагогічній науці більшість наукових досліджень, у центрі яких стоїть музичний образ і художньо-образні уявлення, пов'язані з феноменом музичної пам'яті. Ученими, зокрема, досліджено: питання структури, формування і розвитку загальної музичної пам'яті (О. Алексеев, Х. Білецька, Р. Брейтгаупт та ін.); методичні аспекти запам'ятовування музичного матеріалу (Й. Гат, І. Гофман, Є. Ліберман, Т. Юник та ін.). Вчені наголошують, що завдяки пам'яті розширюються пізнавальні можливості особистості. Пам'ять забезпечує цілісність і розвиток індивідуальності у процесі вивчення музики. Художньо-образна пам'ять є різновидом музичної пам'яті, що забезпечує пізнання, закріплення у свідомості та подальше відтворення художньо-образної інформації у процесі вивчення музичних творів.

Мета статті – розкрити сутність художньо-образної пам'яті та окреслити принципи її формування у процесі фортеп'яного навчання учнів-підлітків.

Китайські вчені Хон Дехоу, Чжан Цзен, Фань Фумін, Ван Шен, Сю Бін, Ван Юцюань, Лью Кецень, Чжан Ін та ін. розглядають пам'ять як психологічну категорію, що визначає вид психологічної дії та як «накопичення минулого досвіду, відчуттів минулої життєдіяльності, подій». Українські вчені М.Варій, Л.Копець та інші визначають пам'ять як *форму психічного відображення, що полягає в закріпленні, збереженні та наступному відтворенні минулого досвіду, що дозволяє його повторне використання в діяльності або повернення у сферу свідомості* [1;3]. При цьому науковці зазначають, що розвиток пам'яті насамперед залежить від зацікавленого включення особистості в продуктивну діяльність, спрямовану на самостійне пізнання світу або досягнення нових результатів діяльності.

Мистецька діяльність у всій її різноманітності передбачає пізнання художньої картини світу. Той факт, що людині від природи властиво мислити образами породило таке унікальне явище як мистецтво. Саме мистецтво через простір і час несе об'ємну образну інформацію про культуру